

مقدمه:

بیماری ناشی از کروناویروس ۲۰۱۹ (COVID_19) عفونت سیستم تنفسی است که توسط دسته ای از کروناویروس ها SARS-COV-2 ایجاد می شود و تظاهرات کلینیکی آن از علائم شبیه سرماخوردگی خفیف تا پنومونی ویرال شدید همراه با دیسترس تنفسی حاد، متفاوت است.

با توجه به شیوع بیماری کووید-۱۹ در کشور، احتمال ابتلای شاغلین که در محیط های کاری متفاوت ارائه خدمت می نمایند نیز به این بیماری وجود دارد. نظر به میزان بالای سرایت بیماری و وجود علایم غیراختصاصی در اکثر مبتلایان، رویکرد دوری از محیط کار حتی با وجود علایم غیراختصاصی سرماخوردگی، مورد توجه بوده است و تعداد افرادی که با احتمال ابتلا در دوران اپیدمی بیماری، در استعلاجی به سر می برند، قابل توجه است. از آنجا که از یک سو، این بیماری می تواند عوارض جدی و مغل عملکرد ایجاد کند و از سوی دیگر، برای همه این افراد امکان انجام تست های تشخیصی قطعی وجود ندارد، شرایط بازگشت به کار آنها، اهمیت ویژه ای پیدا می کند. لذا کلیه افرادی که با احتمال ابتلا از محیط کار دور بوده اند، پس از سپری شدن دوره بیماری لازم است جهت بازگشت به کار مورد ارزیابی تخصصی قرار گیرند. این ارزیابی می بایست هم جنبه اطمینان از پایان سرایت پذیری بیماری به سایر شاغلین و مراجعین وی را شامل شود و هم بررسی عوارض بیماری (که عملکرد شاغل را تحت تاثیر قرار می دهد و یا شاغل را نسبت به مواجهات محیط کار آسیب پذیرتر می نماید). با وجود اطلاعات اندکی که تاکنون در زمینه بیماری کووید-۱۹ منتشر گردیده است، این راهنما بر اساس شواهد فعلی از رفتار ویروس و سیر بیماری، جهت یکسان سازی روند بازگشت به کار تدوین گردیده تا علاوه بر کمک به مراقبت از سلامت شاغلین، در کنترل این عفونت در محیط کار و در نهایت جامعه به وظیفه خود عمل نماییم.

دامنه کاربرد

این راهنما مشمول کلیه شاغلین با احتمال ابتلا به بیماری کووید ۱۹ می باشد که از محیط کار دور بوده اند و پس از گذراندن دوره درمان و نقاهت، جهت بازگشت به کار، نیازمند بررسی شرایط سلامتی و ارزیابی های تخصصی می باشند.

تعاریف

مورد مشکوک:

- فرد با شرح حال سرفه خشک یا لرز یا گلودرد همراه با تنگی نفس یا بدون تب که با عامل اتیولوژیک دیگری قابل توجیه نباشد
- بیمار دارای تب و یا علائم تنفسی (با هر شدتی) که :
 - سابقه تماس نزدیک^۱ با مورد محتمل/قطعی بیماری COVID-19، در عرض ۱۴ روز قبل از شروع علائم بیماری را داشته باشد
 - کارکنان بهداشتی-درمانی

موارد محتمل:

مورد مشکوکی است که:

- با تظاهرات رادیولوژیک که از نظر رادیولوژیست به شدت مطرح کننده بیماری کوید-۱۹ می باشد نظیر انفیلتراسیون مولتی لوبولر یک یا دو طرفه خصوصا انفیلتراسیون نواحی پربفرال در scan CT ریه یا رادیوگرافی قفسه صدری و glass ground در scan CT ریه (Clinically confirmed)
- فرد مبتلا به پنومونی که علیرغم درمان های مناسب، پاسخ بالینی نامناسب داشته و به شکل غیر معمول و سرعت غیر قابل انتظاری وضعیتی بالینی بیمار حادثتر و وخیم تر شده است (Clinically confirmed).
- result Inconclusive: نتیجه آزمایش PCR فرد معلوم نیست به عنوان مثبت یا منفی قطعی گزارش شده است.

مورد قطعی:

- فرد با تایید آزمایشگاهی ویروس ناشی از عفونت کوید-۱۹ صرف نظر از وجود علائم و نشانه های بالینی و ارتباط نزدیک

تماس نزدیک چنین تعریف می شود:

- تماس بیمارستانی (شامل ارائه مستقیم خدمت بالینی کادر بیمارستانی به بیمار محتمل/قطعی کوید-۱۹)
 - تماس با عضو دیگری از تیم درمانی که خود مبتلا به کوید-۱۹ شده باشد
 - مراقبت مستقیم فردی از افراد خانواده از بیمار مشکوک/محتمل/قطعی کوید-۱۹ نموده است
 - هر تماس شفلی (شامل همکار بودن یا همکلاس بودن) با فرد مبتلا به کوید-۱۹ در فضای بسته ی مشترک (تماس بیش از ۱۵ دقیقه در فاصله کمتر از ۲ متر)
 - همسفر بودن با فرد مبتلا به کوید-۱۹ در یک وسیله نقلیه مشترک
- تبصره: موارد مشکوک، محتمل، قطعی و تماس نزدیک براساس فلو چارت تشخیص و درمان بیماری کوید-۱۹ در سطوح ارائه خدمات سرپایی و بستری (نسخه پنجم، ششم فرودین ماه ۱۳۹۹) تعریف شده و در صورت ابلاغ نسخه جدید و تغییر تعاریف شامل این راهنما نیز می شود.

افراد مجاز به بررسی بازگشت به کار شاغلین

با توجه به گستردگی بیماری کووید-۱۹ در کشور و ماهیت بیماری، افراد زیر مجاز به بررسی شاغل با احتمال ابتلا به کووید-۱۹ از نظر بازگشت به کار می باشند:

- متخصص طب کار
- متخصص عفونی
- متخصص داخلی
- فوق تخصص ریه
- پزشک عمومی دارای مجوز انجام معاینات سلامت شغلی بر اساس دستورالعمل انجام معاینات سلامت شغلی
- پزشکان عمومی مراکز خدمات جامع سلامت منتخب (۱۶ یا ۲۴ ساعته)

تبصره ۱: کلیه پزشکان مجاز ذکر شده، فعال در بخش خصوصی نیز در صورت تمایل میتوانند در زمینه بازگشت به کار شاغلین از نظر سرایت پذیری کووید-۱۹ اظهار نظر کنند.

تبصره ۲: در صورتی که پزشک معاینه کننده متخصص طب کار نمی باشد و آسیب به ارگانهای هدف در بیمار وجود دارد، لازم است مشاوره با متخصص طب کار جهت تعیین تناسب شغلی و ارزیابی تاثیر مواجهات محیط کار بر شاغل، انجام گردد. در صورتی که متخصص طب کار در دسترس نباشد پزشکان عمومی دارای مجوز معاینات سلامت شغلی می توانند ارزیابی این افراد را انجام دهند. لیست متخصصین طب کار و پزشکان عمومی دارای مجوز از سایت معاونت های بهداشت دانشگاه مربوطه در دسترس می باشد.

تبصره ۳: در بررسی افراد مورد اشاره در تبصره ۲، ارزیابی مواجهات محیط کار و نظریه کارشناس بهداشت حرفه ای در خصوص نوع و میزان مواجهات مورد توجه قرار گیرد.

روش کار

۱- ارزیابی مواجهات محیط کار:

پزشک می بایست ضمن آگاهی از روند فعالیت شغلی فرد و آشنایی و شناخت مواجهات وی در محیط کار، اقدام به بررسی وضعیت بازگشت به کار فرد نماید. در همین راستا کسب اطلاع کامل از شرح وظایف شاغل، شرایط ویژه محیط کار و مواجهات شغلی با استفاده از گزارش اندازه گیری مواجهات محیط کار و شنا سننامه شغل یا استعلام از کارشناس بهداشت حرفه ای مربوطه و یا بازدید مستقیم از واحد کاری، ضروری است. با توجه به ارگان های هدف در بیماری کووید-۱۹، ارزیابی مواجهات تنفسی، حلالها، هپاتوتوکسیک ها و نفروتوکسیک ها و کاردیوتوکسیک ها، در اولویت بررسی مواجهات شغلی قرار دارند.

۲- ارزیابی وضعیت ابتلای فرد به کووید-۱۹:

به منظور تعیین وضعیت بازگشت به کار بیمار، می بایست سیر بالینی فرد در بیماری کووید-۱۹ مشخص شده و موارد زیر مورد توجه قرار گیرد.

- درمان بیمار به صورت سرپایی صورت گرفته است یا به صورت بستری؟
- در موارد بستری: مدت زمان بستری، تاریخ بستری مشخص گردد. آسیب سایر ارگان ها و وضعیت PCR قبل از ترخیص چگونه بوده است؟
- در موارد سرپایی: زمان شروع و بهبود علائم را مشخص گردد. سیر علائم چگونه بوده است؟ بیماری چند روز طول کشیده است؟ تنگی نفس جزء علائم وی بوده یا خیر؟ PCR برای تشخیص انجام شده است؟ در پایان درمان PCR منفی دارد یا خیر؟

۳- ارزیابی وضعیت سلامت جسمی فرد:

شرح حال و معاینه فیزیکی کامل فرد، در ارزیابی علائم و نشانه های بیماری کووید-۱۹ و وضعیت فعلی شاغل دارای اهمیت ویژه می باشد. با توجه به امکان درگیری ارگان هایی از قبیل سیستم تنفسی، قلبی-عروقی، کلیوی و یا کبدی در این بیماری، ارزیابی جامع این ارگان ها، در صورت صلاحدید پزشک، لازم می باشد.

- ارزیابی سیستم تنفسی:

علاوه بر بررسی وجود علائم تنفسی و ارزیابی وضعیت ریه در معاینه فیزیکی، در صورت نیاز و با صلاحدید پزشک باید ارزیابی های پاراکلینیک مرتبط هم صورت پذیرد.

- پالس اکسیمتری:

در صد اشباع اکسیژن خون (O2sat) یکی از معیار های آسیب ریوی در بیماری کووید-۱۹ می باشد. این مقدار اگر بالای ۹۳٪ باشد نرمال و کمتر از آن، نیاز به بررسی بیشتر دارد.

- Six-minute walk test (6MWT)

جهت ارزیابی افت درصد اشباع اکسیژن حین فعالیت استفاده می شود. روش انجام آن بر اساس معیار های ATS (American Thoracic society) می باشد.

- ارزیابی قلبی عروقی:

شرح حال و معاینه فیزیکی کامل سیستم قلبی عروقی فرد در تعیین و وضعیت بازگشت به کار وی اهمیت زیادی دارد به ویژه در افرادی که ماهیت کاری آنها به نحوی است که فعالیت فیزیکی متوسط به بالا نیاز است. ارزیابی های پاراکلینیک برحسب مورد و در صورت نیاز به اطلاع از عملکرد قلبی عروقی شامل موارد زیر می شود:

سطح خونی تروپونین، نوار قلب (EKG)، اکوکاردیوگرافی و تست ورزش

- ارزیابی کلیوی:

یکی از ارگان های هدف بیماری کووید-۱۹، کلیه ها می باشد و در صورت تشخیص پزشک و یا وجود مواجهات نفروتوکسیک در محیط کار لازم است فعالیت کلیوی نیز مورد ارزیابی قرار گیرد.

- ارزیابی عملکرد کبدی:

در صورت آسیب کبدی در زمان بیماری و یا وجود مواجهات هپاتوتوکسیک در محیط کار با تشخیص پزشک انجام می گردد.

تطابق با الگوریتم بازگشت به کار

پس از ارزیابی کامل بیمار با شرح حال، معاینه فیزیکی و در صورت لزوم پاراکلینیک، لازم است بازگشت به کار فرد براساس الگوریتم ذیل مورد بررسی قرار گیرد و نتیجه در فرم مربوطه (فرم بازگشت به کار شاغلین با احتمال ابتلا به COVID19) ثبت و به کارفرما بازخورد گردد. علاوه براین لازم است فرم خوداظهاری علائم نیز توسط شاغل تکمیل و امضا گردد.

تبصره- دوره های قرنطینه بیماران بستری و سرپایی ذکر شده در الگوریتم، بر اساس آخرین نسخه "فلوچارت تشخیص و درمان بیماری COVID19 در سطوح ارائه خدمات سرپایی و بستری (ضمیمه دستورالعمل کشوری کرونا ویروس جدید، نسخه پنجم، ششم فرودین ماه ۱۳۹۹)" می باشد. بدیهی است در صورت تغییر پروتکل کشوری، این الگوریتم نیز به روز رسانی و اطلاع رسانی می گردد.

تعیین بازگشت به کار

بر اساس نتایج بررسی های انجام شده، چنانچه مشخص شود بیمار در حال حاضر به علت احتمال سرایت پذیری امکان بازگشت به کار را ندارد، پزشک می بایست زمان ارزیابی مجدد وی را تعیین نماید.

فرم بازگشت به کار شاغلین با احتمال ابتلا به COVID-19

	سن:	کد ملی:	نام و نام خانوادگی:
	عنوان شغلی:		نام کارخانه/کارگاه/سازمان:
			شرح حال و معاینه فیزیکی:
			پاراکلینیک:
			<p style="text-align: right;">نظریه پزشک:</p> <p>☐ از نظر سرایت پذیری بیماری کووید-۱۹ منع حضور در محل کار ندارد.</p> <p>☐ عدم امکان حضور در محل کار و بررسی مجدد روز بعد</p> <p>☐ ارجاع به متخصص طب کار / پزشک عمومی دارای مجوز (در صورت عدم دسترسی به متخصص طب کار) به علت درگیری ارگان های هدف (تنفسی، کلیه، قلب، کبد) جهت ارزیابی تناسب شغلی</p> <p style="text-align: right;">مهر و امضای پزشک تاریخ</p>
			<p>نظریه تناسب شغلی متخصص طب کار/پزشک عمومی دارای مجوز در صورت وجود آسیب ارگان هدف:</p> <p>☐ بلامانع</p> <p>☐ مشروط به :</p> <p>☐ عدم صلاحیت</p> <p style="text-align: right;">مهر و امضای پزشک متخصص طب کار /پزشک دارای مجوز معاینات سلامت شغلی تاریخ</p>

فرم خوداظهاری بازگشت به کار شاغلین با سابقه ابتلا به COVID19

نام و نام خانوادگی:	سن:	کد ملی:
نام کارخانه/کارگاه/سازمان:	عنوان شغلی:	
لطفاً به پرسشهای زیر با نهایت دقت پاسخ دهید:		
(۱) روند درمان به چه صورت بوده است؟		
بستری ☐	(تاریخ بستری:	تاریخ ترخیص: (
سرپایی ☐	(تاریخ شروع علائم:	چند روز پس از شروع علائم، احساس بهبودی داشته اید؟)
(۲) در سه روز اخیر کدام علامت زیر را همچنان در خود احساس کرده اید؟		
☐ تب ☐ لرز ☐ اسرفه ☐ تنگی نفس ☐ گلودرد ☐ بدن درد ☐ احساس خستگی و ضعف ☐ درد یا احساس سنگینی قفسه سینه ☐ هیچکدام		
(۳) آخرین روزی که مصرف استامینوفن یا ناپروکسن داشته اید را ذکر کنید.		
(۴) سابقه کدام یک از بیماریهای زیر را دارید؟ علامت بزنید		
☐ بدخیمی (انواع سرطان) ☐ پیوند اعضا ☐ تحت درمان با کورتون خوراکی یا تزریقی (پرونیبولون، هیدروکورتیزون، بتامتازون، دگزامتازون...) ☐ ایدز ☐ شیمی درمانی یا پرتودرمانی در ۶ ماه اخیر ☐ بیماریهای روماتیسمی یا خودایمنی تحت درمان ☐ گولیت روده تحت درمان ☐ پرفشاری خون ☐ بیماری قلبی عروقی (سکته قلبی، آریتمی، تنگی عروق کرونر و بیماری ایسکمیک قلب) ☐ دیابت ☐ نارسایی کبد یا کلیه ☐ بیماری تنفسی مانند آسم /برونشیت مزمن/ آمفیزم/ سایر بیماری ها: ☐ هیچکدام		
اینجانب به کد ملی..... با آگاهی از اینکه پاسخ نادرست به هر یک از پرسشهای فوق باعث خطر جدی سلامتی برای خود و سایر افراد جامعه خواهد بود، گواهی می کنم پاسخ کلیه پرسشها را با هوشیاری و دقت و صداقت ثبت نموده ام و عواقب پاسخ نادرست به عهده اینجانب خواهد بود.		
نام و نام خانوادگی	تاریخ	امضا

مراقبت افراد در تماس با بیمار مبتلا به کووید-۱۹

کلیه افراد در تماس با بیمار مبتلا به کووید-۱۹ باید تا ۱۴ روز پس از تماس از نظر علائم بیماری هر روز غربال شوند. شروع ۱۴ روز، از آخرین تماس با بیمار است. در صورتی که فرد مبتلا جزو اعضا خانواده بوده و یا تماس مستمر با وی وجود داشته باشد، عملاً این زمان تا ۱۴ روز پس از بهبودی فرد مبتلا خواهد بود. (رجوع به بخش دوران عفونت زایی بیماری)

مراقبت از افراد در تماس با بیمار مبتلا به کووید-۱۹ به شکل زیر انجام می شود:

الف) خود مراقبتی: آموزش علائمی که می تواند مطرح کننده ابتلا به بیماری کووید-۱۹ باشد به فرد در تماس با بیمار مبتلا به کووید ۱۹ اهمیت زیادی دارد. فرد باید بداند که تا ۱۴ روز بعد از آخرین تماس با فرد مبتلا، در صورت داشتن هر یک از علائم به نفع کووید-۱۹، باید مراتب را به اطلاع مراقب سلامت یا پزشک خانواده خود برساند و در صورت لزوم به مرکز خدمات جامع سلامت مربوطه مراجعه کند و تا تعیین تکلیف نهایی در محل کار خود حضور نیافته و در محیط منزل هم تمام اصول قرنطینه و جداسازی خانگی را رعایت کند.

ب) غربالگری فعال علامتی: این خدمت توسط مراقب سلامت و به صورت تلفنی به فاصله هر سه روز یک بار از زمان شروع تماس انجام شده و به مدت ۱۴ روز ادامه خواهد داشت (جمعا 6 بار) و با فواصل زیر انجام می شود (روز 1، روز 3، روز 5، روز 7، روز 10، روز 14)

در حین مراقبت ها (اعم از خود مراقبتی و غربالگری فعال علامتی) در صورتی که فرد در تماس دارای علامت باشد، مطابق با فلوجارت افراد علامت دار، با وی برخورد می شود.

افراد در تماس با بیمار مبتلا به کووید ۱۹ اگر سن بالای 65 سال دارند یا دارای بیماری زمینه ای هستند یا زن باردار می باشند صرف نظر از وجود علائم می توانند مورد آزمایش قرار گیرند.

جداسازی افراد در تماس با بیماری کووید-۱۹

افرادی که در تماس نزدیک (Close Contact)* با فرد مبتلا به بیماری کووید-۱۹ بوده اند (از ۳ تا ۲ روز قبل از علامت دار شدن بیمار تا زمانی که فرد مبتلا قابلیت انتقال بیماری را دارد با او در تماس نزدیک بوده اند) باید تا ۱۴ روز پس از آخرین تماس با بیمار مبتلا به کووید ۱۹، اصول جداسازی را رعایت نموده و روند غربالگری علامتی را انجام دهند. اقدامات توصیه شده شامل:

- حداقل ۱۴ روز پس از آخرین تماس نزدیک با فرد مبتلا به کووید ۱۹ در خانه بمانند و خصوصاً از حضور در مکان های شلوغ اکیدا خودداری نمایند.
- خود غربالگری برای علائم بیماری را مدام انجام دهند. علائم مد نظر که باید مدام و هر روزه توسط خود فرد بررسی شود، شامل موارد زیر است:
 - سرفه، تنگی نفس، گلو درد، از دست دادن حس بویایی یا چشایی که به نفع کووید-۱۹ است
 - تب، لرز
- رعایت کلیه اصول بهداشت فردی و جداسازی را انجام دهد.

در صورتی که حضور فردی که در تماس نزدیک با بیمار مبتلا به کووید ۱۹ بوده در محل کارش ضروری است و در صورتی که امکان جداسازی در محل کار وجود داشته باشد، می تواند با رعایت کلیه اصول مطرح شده، رعایت فاصله دو متر از سایرین و استفاده اجباری از ماسک در محل کار حاضر شود. غربالگری علامتی هم هر روزه باید ادامه یابد و اگر هرگونه علائمی از بیماری ظاهر شد بلافاصله باید فرد مورد ارزیابی قرار گیرد.

* **CLOSE CONTACT** یا فرد در تماس نزدیک با بیمار کووید ۱۹ به فرد یا افرادی گفته می شود که در دوره عفونت زایی بیماری با بیمار مبتلا به کووید ۱۹ برای مدت بیش از ۱۵ دقیقه و در فاصله کمتر از ۲ متر هم خانه، همکلاس، هم سفر، همکار یا هم جلسه بوده اند.

دوران عفونت زایی بیماری و شرایط بازگشت به کار

با توجه به ماهیت بیماری کووید-۱۹ و به دلیل این که حتی تا چندین روز پس از بهبودی علائم، احتمال دفع ویروس از طریق قطرات تنفسی وجود دارد، لازم است تا زمانی که احتمال انتقال ویروس وجود دارد، جداسازی بیمار مبتلا به کووید ۱۹ در منزل/محل نگهداری بیمار انجام شود. ویروس کرونای جدید (SARS-CoV-2) عموماً از ۳ تا ۲ روز قبل از بروز علائم در فرد بیمار در دستگاه تنفسی فوقانی او قابل شناسایی بوده و در طی هفته اول بروز علائم، بار ویروسی به بیشترین مقدار خود می رسد و بعد به تدریج کاهش می یابد. در مدفوع و دستگاه تنفسی تحتانی در هفته دوم شروع علائم، بار ویروسی به بیشترین مقدار خود می رسد. با توجه به اینکه احتمال دفع مدفوعی ویروس تا هفته ها پس از بهبودی نیز ممکن است ادامه یابد، همواره تأکید بر رعایت بهداشت فردی و شستشوی دستها پس از توالیت رفتن به شدت توصیه می شود.

بطور کلی ملاک های پایان جداسازی بیمار و خروج از ایزوله شدن به قرار زیر است:

- در مورد بیماران علامت دار (در صورتی که علائم شدید نباشد) ۱۰ روز از شروع علائم گذشته باشد + حداقل سه روز بدون علامت باشد (علائم شامل تب، تنگی نفس، سرفه) بطور کلی این دوره تقریباً دو هفته می باشد.
- برای افراد بی علامت تا ۱۰ روز پس از این که تست RT-PCR برای کووید-۱۹ مثبت شده باشد.

از سویی معیارهایی که برای بازگشت به کار افراد پس از بهبودی از بیماری کووید-۱۹ در نظر گرفته می شود لازم است از دو جنبه مورد توجه قرار گیرد:

۱. ضمن بهبود علائم دوران حاد بیماری کووید-۱۹، فرد قابلیت انتقال بیماری به سایرین را نداشته باشد

✓ ۱۰ روز از شروع علائم گذشته باشد + بیمار بدون مصرف تب بر حداقل سه روز عاری از تب باشد و علائم تنفسی بهبود یافته باشد (نظیر کاهش واضح سرفه و قطع سرفه پایدار و نبود تنگی نفس).

۲. عوارض ناتوان کننده بیماری نظیر عوارض جدی قلبی، کلیوی و ... رخ نداده است.

✓ در صورت وجود این عوارض برای بازگشت به کار گواهی پزشک معالج یا متخصص مرتبط در خصوص سلامت فرد بهبود یافته از کووید ۱۹، ضروری می باشد.

بر اساس موارد فوق شرط خروج از ایزوله (جداسازی) متناسب با شدت بیماری به شرح زیر است:

سرپایی (موارد خفیف و متوسط):

- ۱۰ روز از شروع علائم گذشته باشد + حداقل سه روز بدون علائم زیر باشد:

(a) قطع تب بدون مصرف داروهای تب بر و

(b) بهبود علائم تنفسی (نظیر کاهش واضح سرفه ها قطع سرفه پایدار، نبود تنگی نفس)

این زمان معمولاً تا حدود ۱۴ روز پس از شروع علائم است.

بستری (موارد شدید)

- بستگی به طول مدت علائم در بیمار دارد. حداقل ۱۰ روز باید از شروع علائم گذشته باشد + حداقل سه روز بدون علائم زیر باشد:

(a) قطع تب بدون مصرف داروهای تب بر و

(b) بهبود علائم تنفسی (نظیر کاهش واضح سرفه ها قطع سرفه پایدار ، نبود تنگی نفس)

برای مثال اگر بیمار به مدت ۱۴ روز علامت داشته باشد، طول مدت جداسازی مدت ۱۷ روز از شروع علائم کافی است
(۱۷=۱۴+۳).

ناقلین بی علامت:

- اگر فرد به هر دلیلی و بدون داشتن علائم بیماری تست RT-PCR انجام داده و نتیجه مثبت بوده است، در صورتی که هیچ علائمی پیدا نکند، تا ۱۰ روز بعد از تاریخ انجام تست نباید در محل کار حضور پیدا کند.

نکته: کلیه افراد مبتلا ، تا دو هفته بعد از برگشت به کاریا محیط خانه ملزم به استفاده اجباری از ماسک و رعایت همه اصول بهداشتی هستند.

نکته: بازگشت زودتر از موعد فرد بهبود یافته به هر دلیلی (تمایل خود فرد، نیاز سازمان به وجود فرد و...) نیاز به تائید آزمایشگاهی** از آزمایشگاه های دارای تاییدیه انجام RT-PCR دارد.

** منظور از تائید آزمایشگاهی برای بازگشت زودتر از موعد فرد بهبود یافته داشتن دو تست RT-PCR منفی به فاصله 24 ساعت از یکدیگر است که فقط برای زمانی که مقرر شده فرد پیش از طی کردن دوره عفونت زایی بیماری به کار بازگردد، لازم است.

در حال حاضر استفاده از تست سرولوژی برای برگشت به کار در حال بررسی است و متعاقبا اعلام خواهد شد

نکته ۱: در صورت وجود هر عارضه مانند عوارض تنفسی، قلبی عروقی، لرز و ... متناسب با عارضه فوق بنا به صلاحدید پزشک معالج، دوره استراحت قابل تمدید است.

نکته ۲: در صورتی که در بازه زمانی پس از بهبودی کامل و زمان بازگشت به خدمت، فرد بهبود یافته دچار تب یا علائم دیگری از بیماری عفونی شود، فرآیند بازگشت به خدمت بر مبنای زمان بهبود بالینی جدید و ارزیابی شرایط توسط پزشک معالج و معتمد سازمان است.

این راهنما با هدف ارزیابی سلامت شاغلین با احتمال ابتلا به COVID-19 پس از طی مراحل تشخیص و درمان، از نظر بازگشت به کار تهیه شده است. شایان ذکر است راهنماهای عمومی و اختصاصی در خصوص COVID-19 در محیط کار و وسایل حفاظت فردی در سایت مرکز سلامت محیط و کار به آدرس <http://markazsalamat.behdasht.gov.ir> در دسترس می باشد.

منابع:

- فلج، جادوب، تشخیص و درمان بیماری ۱۶، ۱۳۹۷، مرکز سلامت محیط و کار، تهران
- دستورالعمل نحوه انجام معاینات سلامت شغلی مصوب ۱۳۹۷